

J. Kulczyńska

Izaak Dunajewski

swobody
o o n y
wiatr

operetka w 3 aktach

Teatr Muzyczny w Gdyni

TEATR MUZYCZNY W GDYNI

UL. BEMA 26

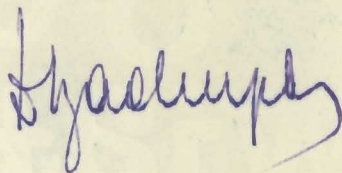
Tel. 21.61-33
21.69-15

DYREKTOR

Włodzimirz Globisz

KIEROWNIK ARTYSTYCZNY

Danuta Baduszkowa

PROJEKT OKŁADKI
I RYSUNKI W TEKŚCIE

Marian Rożek

W Y D A W C A
TEATR MUZYCZNY W GDYNI

IZAAK DUNAJEWSKI

Izaak Osipowicz Dunajewski urodził się w roku 1900. Od najmłodszych lat zdradzał niepospolite zdolności muzyczne, co skłoniło jego rodziców do oddania go na studia w Konserwatorium Charkowskim. Studiował tam w klasie skrzypiec i fortepianu. Początek jego kariery to gra na skrzypcach w orkiestrze symfonicznej teatru miejskiego w Charkowie, dokąd trafił w latach dwudziestych, zaraz po ukończeniu studiów. Już od pierwszych lat pracy zdradza ogromne zainteresowanie dla kompozycji w dziedzinie lekkiej muzyki oraz ciekawi go praca teatru. To pozwala mu zmienić miejsce pracy i rozpocząć działalność w Moskiewskim Teatrze Satyry, gdzie pojawiają się jego pierwsze kompozycje w dziedzinie najlżejszej muzy — kabaretu i parodii. Próbuje kompozycji operetek i zaczyna tworzyć muzykę lekką i rozrywkową, która zaprowadza go na najsłynniejszą wówczas scenę do Leningradzkiego Music-Hallu i wiąże z orkiestrą Leonida Utiosowa. Jego kompozycje łączą w twórczy sposób elementy europejskiej i amerykańskiej muzyki rozrywkowej (która w tym czasie panuje na estradach całego świata) z cechami folklorystycznymi muzyki rosyjskiej. W ten sposób Dunajewski staje się razem z kilkoma wybitnymi muzykami twórcą nowoczesnej muzyki rozrywkowej w ZSRR, muzyki nie stanowiącej jednak naśladownictwa innych wzorów, ale reprezentującej własne oblicze i kierunek.

W tym czasie Dunajewski wiąże się z twórczością filmową, która od nie tak dawna stała się, wreszcie dźwiękową. Powstaje film, który obiecuje ma wkrótce cały świat, a którego melodie bez przerwy powtarzają do dziś radiofonie całe-

go świata. To „Wesołyje Rebiata“ znany u nas pod innym tytułem: „Świat się śmieje“. Film ten zrobił olbrzymią furorę w kinach polskich w okresie międzywojennym, po raz pierwszy zapoznając widza polskiego z nową rozrywkową muzyką radziecką. Był to przecież rok 1934. Kolejno idą muzyczne opracowania takich filmów jak — „Trzej towarzysze“, „Dzieci kapitana Granta“, „Poszukiwacze szczęścia“, „Bramkarz“, „Cyrk“, „Koncert Beethovena“, „Wołga, Wołga“, „Wiosna“, „Wesoły Jarmark“, „Wesołe gwiazdy“, „Jasna droga“, „Próba wierności“, „Kubańscy Kozacy“. Melodia z filmu „Cyrk“ („Szyroka strana mają radnaja“) zyskała nawet taką sławę, że przyjęta została jako sygnał centralnej radiostacji ZSRR.

Pierwszą operetką, która przyniosła Dunajewskiemu sławę w tej dziedzinie twórczości była „Złota Dolina“ (1937), w której treść i forma podejmowała otwartą polemikę z formami operetki wiedeńskiej — na rzecz komedii muzycznej, lub — jak byśmy to określili współcześnie — musicalu. Dunajewski nie rezygnuje bowiem z silnych akcentów dramatycznych, czego unikały operetki wiedeńskie. Następnie powstają — „Droga ku szczęściu“ (1941), „Swobodny wiatr“ (1947) i „Syn clowna“ (1950).

Nie poprzestając na niezwykle pracowitej działalności twórczej, Dunajewski działał już od najmłodszych lat na polu społecznym. Zapisał się zwłaszcza pięknie w dziele kształcenia młodych kadr, kiedy przez dziesięć lat piastował funkcję artystycznego kierownika Centralnego Zespołu Pieśni i Tańca — Centralnego Domu Kultury Kolejarzy w Moskwie. Był również deputowanym w Wierchownym Sowiecie — Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Radzieckiej.

Zmarł w roku 1955.

Do filmów, które współtworzył za życia, dołączył jeszcze jeden, realizowany po jego śmierci na bazie stworzonej przez niego operetki „Swobodny wiatr“. Zrealizowano ten film w kolorach, na taśmie szerokoekranowej, opatrując go znakomitą obsadą aktorską i wokalną (Lionella Skirda, Nadieżda Rumiancewa, Mikołaj Gricenko, Aleksander Łazariew i inni). Reżyserował Leonid Trauberg.

Akcja „Swobodnego wiatru“ toczy się na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych w okresie wzmożonego napięcia politycznego i groźby nowej wojny, napięcia tak szczęśliwie osłabianego zwłaszcza w ostatnim czasie. Tłem akcji jest

Kadr ze słynnego filmu „Świat się śmieje“ do którego muzykę skomponował Izaak Dunajewski

anonimowy, malowniczy port nad brzegami Morza Śródziemnego.

Wyprodukowanie tego filmu było swego rodzaju hołdem złożonym twórczości muzyczno-filmowej wielkiego kompozytora muzyki lekkiej i rozrywkowej — Izaaka Dunajewskiego.

Stella

projekt kostiumu

OPERETKA w ZSRR

W Rosji carskiej operetka nie rozwinęła się jako zjawisko samodzielne. Grano najczęściej operetki francuskie i wiedeńskie, a załączkiem własnej twórczości operetkowej jawiły się co najwyżej opery komiczne. Rozwój własnej twórczości operetkowej na ziemi rosyjskiej datuje się dopiero w okresie porewolucyjnym. W tym czasie również zaczęły powstawać utwory operetkowe w innych republikach ZSRR. W kształtowaniu się radzieckiej operetki poważne znaczenie posiadała jej więź z melodyką ludowych pieśni i popularną muzyką taneczną, przy jednoczesnym zerwaniu ze sztafeta libretta o subretkach i baronach.

Największe zasługi na tym polu położyli kompozytorzy — J. Dunajewski, N. Strielnikow oraz dramaturdzy W. Katajew, N. Adujew i inni. O twórczości Dunajewskiego już pisaliśmy — warto więc wspomnieć o utworach Strielnikowa, takich jak „Czarny amulet“ (1927), „Luna park“ (1928), „Chłopka“ (1929), które zdecydowanie stały na stanowisku polemicznym w stosunku do wzorów „klasycznej“ operetki wiedeńskiej.

Szczególną rolę w rozwoju radzieckiej operetki przypisuje się utworowi B. Aleksandrowa „Wesele w Malinowce“ (1937), nawiązującemu do okresu wojny domowej. Z innych znanych operetek wymienimy tu takie dzieła jak „Tabacznego kapitan“ W. Szczerbaczewa (1944), „Trembita“ J. Milutina (1949). Zarówno wystawienie „Tabacznego kapitan“ w Teatrze Swierdłowskim, jak i „Trembita“ w Moskiewskim Teatrze wyróżnione zostały nagrodami państwowymi.

Wśród innych autorów radzieckich operetek znajdują się tacy kompozytorzy jak M. Błanter, S. Kac, J. Kowner, K. Listow, B. Mokrousov, J. Swiridow, O. Felcman oraz dramaturdzy — W. Winnikow, M. i E. Halperinowie, W. Kracht, W. Mass, W. Tipot, M. Czerwiński, L. Juchnik, A. Rjabow (operetka ukraińska), L. Kereselidze i S. Azmajparszwili (operetka gruzińska), S. Rustamow i F. Amirow (operetka azerbejdżańska),

„SWOBODNY WIATR“

OPERETKA W 3 AKTACH – 5 OBRAZACH

Reżyseria:

DANUTA BADUSZKOWA

Kierownictwo muzyczne:

ZBIGNIEW BRUNA

Scenografia:

JERZY KONDRACKI

Choreografia:

WANDA BOŃCZA

Kier. Baletu:

ZOFIA KULESZANKA

Kier. Chóru:

JANINA TYLEWSKA

Muzyka: I. DUNAJEWSKI

Libretto:

W. WINNIKOW, W. KRACHT, W. TIPOT

Przeład: E. ŻYTOMIRSKI

OBSADA:

Klementyna Maricz, wdowa po marynarzu	—	Krystyna Jung ~~Jadwiga Kowalczyk~~
Stelle, jej córka	—	~~Irena Doruchowska~~ Janina Guttnerówna
Marco	—	~~Witold Ermow~~ Zbigniew Waloch
Filip Tomasz — marynarze	—	Józef Korzeniowski ~~Sergiusz Wasowicz~~ — Józef Muszyński Jan Wodzyński
Właściciel baru „Siódme niebo”	—	~~Marian Ellwardt~~ Zdzisław Maryks
Pepita Diabolo	—	~~Aleksandra Ciecholewska~~ Zofia Kuleszanka
Monna	—	Krystyna Kapłaniak Genowefa Proniewicz
Berta	—	Irena Harasim Maria Zaborowska
Cezar Gall, stary aktor	—	Zbigniew Zemłto
George, Kier. Tow. Okrętowego	—	Krzysztof Boreński ~~Zygmunt Lebiec~~
Mikki, jego bratanek	—	Witold Ermow Eugeniusz Linde
Regina de Saint-Clou, narzeczona Mikkiego	—	Wanda Dembek ~~Ada Kalińska~~
Jednooki	—	Fryderyk Czyżewski
Soliści baletu	—	Zofia Kuleszanka Irena Nowak

Chór — Balet — Orkiestra

E. Koka (operetka mołdawiańska), D. Fajzi (operetka tatarska) i inni.

Radziecka operetka odrzuciła cały balast mieszczańskiego sentymentalizmu operetki wiedeńskiej i nie rezygnuje z traktowanych serio dramatycznych i ostrych śpiew. Odeszła również od sztampy libretta, a w inscenizacji nigdy nie poszła na dostosowywanie i niejako dopasowywanie całości widowiska do czołowej gwiazdy, co nierzadko zdarza się przy inscenizacjach na Zachodzie.

Przeciwnie — najwyższej klasy wymogi stawia się wobec całego zespołu, bazując na jego ogólnym poziomie talentu i umiejętności. Kompozytorzy pracujący nad operetkami postawili sobie za zadanie zwalczenie eklektycznych tendencji muzycznych, wynikających z formalnego naśladowania, a raczej powielania klimatu klasycznej operetki wiedeńskiej, czerpiąc z całej współczesnej skarbnicy muzycznej.

(sier.)

Marco

projekt kostiumu

Składając kupon

Gdańskiej Gry Liczbowej

„JANTAR”

wygrać można :

- wysoką wygraną pieniężną
- dodatkową nagrodę pieniężną w wysokości

100.000 zł

(do 5 traf.) lub

25.000 zł

(do 4 traf.) + dodatk.

oraz wartościową nagrodę rzeczową

Ciągnięcie w każdą niedzielę

Stawka 3,- zł

GDYŃSKIE ZAKŁADY GASTRONOMICZNE

polecają swe usługi w zakładach:

Restauracja „GEORGE“ Kat. I

Gdynia, ul. 3-go Maja 21

Restauracja „BRISTOL“ Kat. II

Gdynia, ul. Starowiejska 1

OBIADY, KOLACJE, BANKIETY

DANCING od godz. 20,00 do 1,00

JEDYNA W TRÓJMIEŚCIE

Restauracja „DIETETYCZNA“

Gdynia, ul. Abrahama 41

poleca w szerokim asortymencie:

dania dietetyczne wskazane przy dolegliwościach nerek, wątroby, żołądka

GDYŃSKIE ZAKŁADY GASTRONOMICZNE

Oszczędzisz czas, pieniądze i pracę
korzystając z usług

R. S. P. „ŚNIEŻKA“

POLECAMY W SZCZEGÓLNOŚCI
NASZE USŁUGI W ZAKRESIE

PRANIA
KOSZUL
MĘSKICH

I CHEMICZNEGO
CZYSZCZENIA
GARDEROBY

które wykonujemy

W REKORDOWO KRÓTKICH
TERMINACH

i po rewelacyjnie

NISKICH CENACH

Zlecenia na usługi przyjmujemy
poprzez sieć naszych punktów
w trójmieście i województwie
gdańskim.

R. S. P. „ŚNIEŻKA“ Sopot

ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY TEATRU MUZYCZNEGO

SEZON 1963/64

ZESPÓŁ KIEROWNICZY: Zygmunt Lebica
DZYSZAW MARYKS
DYRYGENCI: Józef Muszyński
Zbigniew Bruna
Władysław Rossa
Czesław Pręgoski
Genowefa Proniewicz
Ludmiła Szwabowicz-
-Brodzińska

REZYSER I KOORDYNA-
TOR PRAC ARTY-
STYCZNYCH

Aleksander Długosz

PEDAGOG BALETU

Zofia Kuleszanka

KIEROWNIK CHÓRU:

Janina Tylewska

KOREPETYTORZY:

Józef Grzesik
Wiesław Suchoples
Jan Rudko

INSPICJENT:

Edward Kunze

SUFLER:

Barbara Tomkiewicz

ZESPÓŁ SOLISTÓW:

Krzysztof Boreński
Aleksandra Ciecholewska
Wanda Dembek
Witold Ermow
Janina Guttnerówna
Krystyna Jung-Wawrzy-
niak
Ada Kalińska
Kazimierz Kasiewicz
Józef Korzeniowski
Longina Kozikowska

Marian Rożek
Zbigniew Waloch
Aleksander Wasiel
Sergiusz Wąsowicz
Jan Wodzyński
Zbigniew Zemtło

* * *

Irena Doruchowska
Marian Ellwardt
Irena Harasim
Jadwiga Kowalczyk
Edward Kunze
Nina Mieszkowska
Czesław Wit

CHÓR:

Ryszard Adrjański
Fryderyk Czyżewski
Gustaw Donocik
Helena Giżewska
Zofia Hamerlak
Helena Iwanus
Krystyna Kaptaniak
Władysław Knap
Tadeusz Konopka
Eugeniusz Linde
Halina Otremba
Zbigniew Pomieczyski
Teresa Siemaszko
Daniela Styczyńska
Maria Zaborowska
Stefan Zach

SOLIŚCI BALETU:

Ireña Nowak
Henryk Wilkowiecki

ZESPÓŁ BALETOWY:

Irena Ambroszkiewicz
Henryk Gockowiak
Lucja Obłoj
Sylwia Sienicka
Danuta Skurzyńska
Irena Szymańska
Maria Skupień

FLETY:

Ilona Pohoska
Jerzy Wiliński
Bożena Wróblewska-
Michalak

OBOJE:

Mieczysław Wasilewski
Marek Walentynowicz

SKŁAD ORKIESTRY:**I SKRZYPCE**

Czesław Czarnecki
(koncertmistrz)
Bogumił Balcerzak
Maria Brochocka
Jerzy Jamroz
Janusz Jurkowski
Andrzej Peisert

II SKRZYPCE

Stanisław Papiernik
Teresa Kasiewicz
Marian Staszak

ALTOWKI:

Edmund Radzian
Zygmunt Otto

WIOLONCZELE:

Feliks Brucki
Zdzisław Miodowski

KONTRABASY:

Władysław Delewski
Kazimierz Seyda

KLARNETY:

Roman Arentowicz
Henryk Rosiek

FAGOT:

Izabella Miłaszewska

TRĄBKI:

Zbigniew Klaczyński
Feliks Bizewski

WALTORNIE:

Jan Kuczak
Eugeniusz Woronin

PUZONY:

Jan Suchecki
Henryk Kwiatek

PERKUSJA:

Kazimierz Gołniewicz
Zbigniew Dutkiewicz

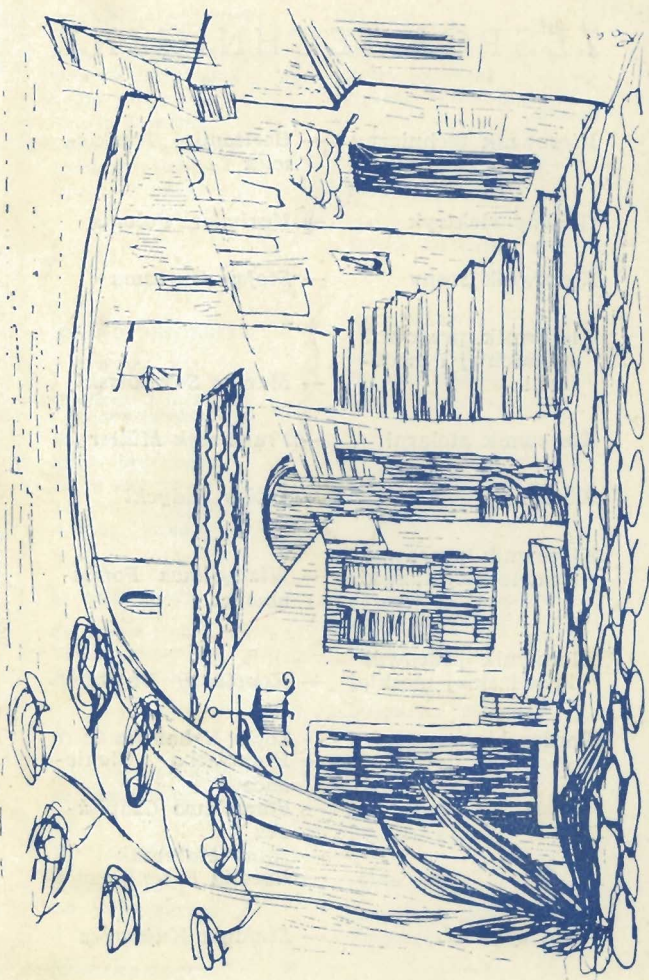
INSPEKTOR ORKIESTRY:

Edmund Radzian

ZESPÓŁ TECHNICZNY

Kierownik techniczny — Bartłomiej Tomkiewicz
Główny elektryk — Kazimierz Polonis
Kierownik sceny — Stefan Kurzawa
Kierownik pracowni
malarskiej i mode-
larni — Marian Sokółowski
Kierownik stolarni — Franciszek Müller
Ślusarz — Feliks Judycki
Kierownik pracowni
krawieckiej damskiej — Władysława Pomia-
nowska
Kierownik pracowni
krawieckiej męskiej — Konstanty Bernot
Garderobiane — Zofia Urbańska
— Franciszka Cienie-
wicz
— Stanisława Czapliń-
ska
— Anna Matuszak
— Rozalia Brzenkiewicz
Rekwizytor — Stefania Kujawska
Dział organizacji wi-
downi — telef.: 21-61-33
Kierownik Działu or-
ganizacji widowni — Piotr Materski
Kierownik Objazdu — Jan Kaczmarski

AKT I Projekt dekoracji

BEZPŁATNY

16
Premiera LISTOPAD 1963